

[illegible]

NƠI Ở ĐƠN SƠ

Sau suốt ba mươi năm bôn ba năm châu bốn bể tìm đường cứu nước, ngày 28 tháng 1 năm 1941, Bác Hồ trở về Tổ quốc và dừng chân bên cột mốc số 108 biên giới Việt – Trung.

Nơi ở đầu tiên của Bác rất đơn sơ. Đó là hang Cốc Bó, một hang đá bí mật tại bản Pác Bó, xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng.

Hang sâu trong núi, nhỏ hẹp, tối tăm nhưng cũng nhờ đặc điểm này đã giúp cho hang Cốc Bó an toàn, tránh khỏi tai mắt của kẻ thù. Trong hang chỉ có mấy tấm gỗ nhỏ ghép lại làm chỗ nghỉ ngơi, đêm nằm vừa đau lưng, vừa lạnh, phải đốt lửa để xua đi cái buốt giá và ẩm ướt. Những ngày đầu, Bác làm việc nhờ ánh sáng yếu ớt rọi xuống từ khoảng trống nhỏ trên đỉnh hang. Những lúc an toàn, Bác ra ngoài, ngồi bên một phiến đá to, phẳng như chiếc bàn để đọc sách hoặc viết tài liệu.

Để bảo đảm tuyệt đối bí mật, Bác cho tìm thêm một nơi trú ẩn khác ở Lũng Lạn cách hang Cốc Bó không xa. Đây cũng là một hang nhỏ trong núi, phía trước có những phiến đá chìa ra như mái che, có nhiều rần rết, bọ rừng nên Bác nói vui ở đây có “vườn bách thú”. Tiếp đó, Bác còn cho dựng thêm một lán nhỏ ở Khuổi Nậm, đề phòng khi có động thì Bác và các cán bộ sẽ ra đây. Dẫu ở hang núi hay ở lán nhỏ giữa rừng, chỗ nào cũng luôn được Bác thu xếp gọn gàng, sạch sẽ... Bác tự tay sắp đặt nơi làm việc, chốn nghỉ ngơi, nhặt những phiến đá nhỏ xếp lại thành từng kệ cạnh chỗ nằm. Trên các kệ đó Bác để sách, tài liệu, giấy, bút mực, máy chữ... trật tự ngăn nắp, khi cần chỉ với tay là có thể lấy được. Lúc đầu cán bộ ở với Bác chưa có thói quen gọn gàng, khi có việc tìm kiếm lộn xộn. Dần dần, được Bác luyện rèn nên ngăn nắp, gọn gàng trở thành nếp quen của mọi người.

Bác thường dậy sớm tập thể dục trước hang hoặc lán nứa. Bác nắm hai hòn cuội trắng để luyện gân bàn tay, nâng những viên đá to nhỏ tập thay tạ, leo núi để luyện sức bền, sự dẻo dai. Bác vận động các cán bộ cùng tập luyện thể thao, võ thuật để có sức khỏe phục vụ cách mạng.

Hằng ngày, sau giờ làm việc, trong bộ quần áo chàm bạc màu giống những cụ ông trong vùng, Bác cũng đi kiếm củi, hái rau rừng, trả bắp, trồng rau bên khoảnh vườn nhỏ ven bờ suối.

Trong hang Cốc Bó có khối thạch nhũ cao quá đầu người, vào những lúc thanh thoi, ngắm khối đá, Bác chỉnh sửa cho rõ dáng hình người rồi lấy mực vẽ mắt và miệng, ai trông thấy cũng nói trông giống ông Tây và Bác bảo đấy là tượng Các Mác. Sau đó, Bác đặt tên cho ngọn núi có hang Cốc Bó là núi Các Mác và dòng suối trong mát chảy trước hang là suối Lê-nin.

* * *

Sau này, Bác tới khu Nam Sơn (Nguyên Bình) về Lũng Cát hoặc chuyển qua Pác Tẻng, ở bất cứ nơi đâu, không gian sống của Bác cũng đều rất đơn sơ nhưng luôn tràn đầy vẻ yên tĩnh, thư thái, ấm tình đồng đội đồng chí. Chính điều đó đã càng khiến những người cùng làm việc, tiếp xúc với Bác thêm tin cậy, đoàn kết, quyết tâm cùng nhau vượt qua mọi thử thách, gian nan, thiếu thốn, hướng về tương lai tươi sáng. Cũng chính tại những không gian sống và làm việc đơn sơ, giản dị quá đỗi ấy,

Bác đã biên thảo và hoạch định những sách lược quan trọng, xây dựng nền tảng lý luận, huấn luyện các cán bộ chủ chốt để rồi họ như những hạt giống đỏ tỏa đi khắp mọi ngả đường của đất nước, gây dựng phong trào cách mạng ngày một hùng hậu, vững mạnh...

* * *

Năm 1945, cách mạng tháng Tám thành công, nước nhà giành được độc lập, Bác được bầu làm Chủ tịch của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tiếp đó, toàn quốc kháng chiến với chín năm trường kì gian khổ, ở chiến khu Việt Bắc, Bác đồng cam cộng khổ với đồng bào chiến sĩ, trên dưới một lòng quyết đánh đuổi quân xâm lược. Hòa bình lập lại trên miền Bắc, trở lại Thủ đô, sống và làm việc tại Phủ Chủ tịch nhưng Bác không ở trong dinh thự xa hoa, tiện nghi hiện đại mà Người cho dựng một ngôi nhà sàn nhỏ ẩn giữa vườn cây với những vật dụng đơn sơ. Và Bác đã sống và làm việc ở đây cho đến những năm tháng cuối cùng của cuộc đời...